

Kolumbian komein tulivuori
löytyy Toliman vuoristosta.

KOLUMBIA

RINKELIKAUPPIAAN KUOLEMA JA MUITA TARINOITA

Kolumbiaa pidetään seuraavana kuumana matkakohteena. Ainekset ovat olemassa. Kierros Länsi-Kolumbiassa tarjoaa intiaanien kiljua, kauneuskuningattaria ja yllättävän kohtaamisen.

Teksti: Irene Telaranta, kuvat: Hernan Patiño.

Satuloita jokaiselle takamukselle. Tästä lähtee ikimuistoinen ratsastusretki Tolimas-vuorten rinteille.

BOGOTÁ KULTAA JA KATEDRAALEJA

Pukumiehet suhahtelevat ohi maitokahvit ja lounassämpylät mukanaan. Naiset sipsuttelevat keskenään jutellen ja silmiään pyöritellen aukion poikki. Heillä on isot tukat, roimasti koristeita, isot rinnat ja takamus, kireä alaosa ja vaarallisen korkeat korot. Täällä on oltava laittautunut tullakseen huomatuksi.

Kahdeksan miljoonan asukkaan Bogotá on siistinyt kasvojaan viimeisen vuosikymmenen ajan. Rikollisuus on ajettu ulos keskustasta ja tunnelma on paikoin eurooppalainen. Andien rinteille levittäytyneen pääkaupungin eri osat ovat tosin keskenään hyvinkin erilaisia. Candelaria, vanhakaupunki, tarjoaa espanjalaisen siirtomaakauden perintönä katedraaleja, teattereita, oopperoita ja luksushotelleja. Esikolumbiaaista kultataidetta, sitä todellista El

Doradoa, voi ihailia Museo del Orossa, Banco de la República naapurissa. Museossa on maailman suurin kokoelma intiaanikultaa. Tuhasia vuosia vanhat esineet ja korut ovat hätkähdyttäviä, ja niihin liittyvä filosofia kehittyneitä.

Zona Rosan tai Parque 93:n alueilla vallitsee puolestaan miltei pariisilainen ilmapiiri, rennon tyylikäs ja nautiskeleva. Ylempien rinteiden *barrios* eli korttelit on syytä jättää kokonaan väliin, sillä ne eivät ole turvallisia.

Montserratin vuoren huipulla, kauniin kappelin uumenissa Bogotáa vartioi El Señor Caídon eli »langenneen herran» ihmeitä tekevä patsas. Kaapelihissi vie perille vuoren harjalle, jossa voi nauttia huikeasta näköalasta mahdollottoman laajalle levittäytyvän kattilakaupungin yli - vaikkapa Casa San Isidron ravintolan terassilta. Koska korkealla tuulee

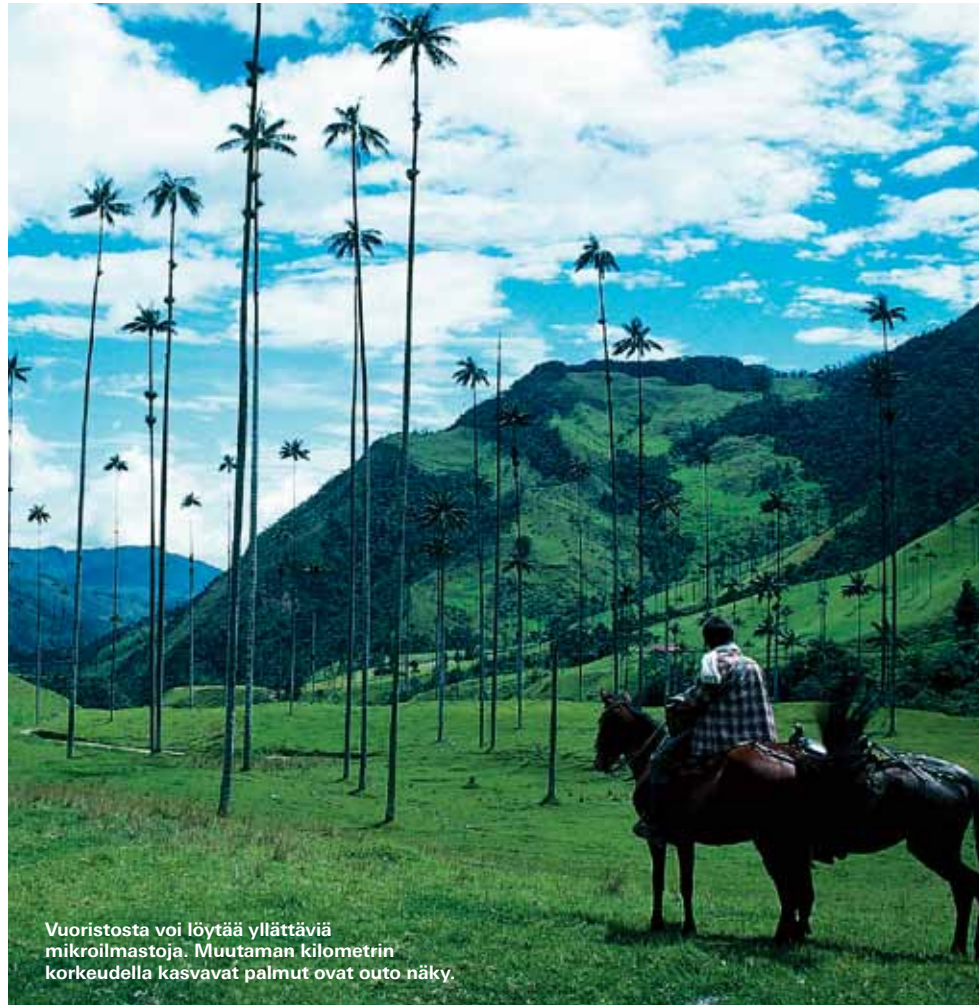
– Montserrat on kolmen kilometrin korkeudessa meren pinnasta – Isidrosta saa ympäri vuoden lämmitettyä viiniä. Lämpöä tuo myös ravintolasalin valtava, vanha tulisija.

VILLA DE LEYVA KAUPUNKI KUIN KERMAKAKKU

Parin tunnin bussimatkan päässä Bogotásta, Villa de Leyvan museokaupungissa, voi tehdä aikamatkan vuoteen 1572. Siirtomaatyylisessä pikkukaupungissa sijaitsee Kolumbian suurin mukulakivinen keskusaikio, Plaza Mayor. Sen

VIEREINEN SIVU MYÖTÄPÄIVÄÄN VASEMMALTA:
1. Juntaksen metsissä kohisevat vesiputoukset.
2. Lilia-rouva poimii kahvinsa omilta mailtaan.
3. Sinisilmäiset kolumbialaiset eivät ole niin harvinainen näky kuin luulisi. 4. Paikallisia pihvejä syödessä mehut roiskuvat rinnoille asti. 5. Kolumbiassa kannattaa maistella tuoreita hedelmämehuja.

Vuoristosta voi löytää yllättäviä mikroilmastoja. Muutamien kilometrin korkeudella kasvavat palmut ovat outo näky.

laidalla kohoavat kirkot, museot ja kaupungintalo herättävät eloon mielikuvat villin lännen keskipäivän kaksintaisteluista ja romanttisista karkuretkistä. Pylväskäytävät johtavat houkutteleville patioille, ja upeasti entisöidyt rakennukset luovat dramaattisen kontrastin taustalla kohoaville vuorille. Kivirakennusten kaarevat holvit kutsuvat reheville sisäpihoille nauttimaan taidenäyttelyistä, ostoksista ja hyvästä ruuasta.

Basaarikujalla sijaitsevassa pienessä La Chicheria El Potén baarissa lattiat on peitelty eukalyptuspuun oksilla ja pöydissä nautitaan *chichaa*, intiaanien kiljua. Juoman maku lähentelee käynnyttä appelsiinimehua. Se tarjoillaan kookospähkinästä veistetyistä, pyöreäpohjaisesta kupista. Kuppi on siis juotava tyhjäksi kerralla, sillä sitä ei voi laskea välillä pöydälle. Baarimikko taputtaa osaaottavasti olalle. Maku suussa paranee, kun pääsen kulman takana sijaitsevaan pieneen, nimettömään pihvipaikkaan maistamaan muhkean mehukasta hampurilaista.

Paluumatka Bogotáan osuu sunnuntailla. Ohitamme pienen talorykelmän, kun näemme, että keskellä tietä retkottaa jokin paikallinen rinkelikauppias. Pappamopo makaa kyljellään viiden metrin päässä. Tarakalle kiinnitetty vanerinen laatikko on auennut, ja rinkelit ovat levinneet ympäriinsä.

»Kuollut», toteaa kuskimme DIEGO, kun suhahdamme onnettomuuspaikan ohi. Miten sen voi noin vaan tietää, vertakaan ei näkynyt missään...? »Ei hengittänyt», hän vastaa.

Kolumbian teillä sattuu sunnuntai-iltaisin paljon onnettomuuksia, kun maanviljelijät, *paisanot*, vetävät sunnuntai-iltainen tukevat humalat *aguardiente*-anisiinasta ja lähtevät liikenteeseen.

IBAQUÉ RYTMJÄ JA KAUNEUSKUNINGATTARIA

Teryleenit lyövät tanssilattialla kipinää, kun juanit ja carmenit väentelehtivät salsaklubin musiikin pyörteissä. Pojan suu tytön korvalla suoltaa pehmeitä superlatiiveja: *Ay, reina mía, que bonita eres...* Rytmit ovat niin meheviä, että uskaltaudun itsekin tanssimaan rumbaa naapuripöydän donjuanin kanssa. Ote on niin napakka ja määrätietoinen, ettei minun tarvitse tehdä itse juuri mitään. Pöytään palatessa pää on pyöräyksissä. Naapuripöydässä istuvia naurattaa. Kerron heille, miten Suomessa tanssitaan: humalassa ja tarpeeksi ilmaa tanssijoiden välissä. Tai sitten painitaan. Nauru yltyy.

Viiden tunnin bussimatkan päässä Bogotásta sijaitseva Ibaquén kaupunki tunnetaan Kolumbian musiikkikeskuksena sekä naisistaan, jotka osallistuvat innokkaasti kauneuskilpai-

luihin. Matkalla maaseutukaupunkiin olemme ohittaneet erilaisia mikroilmastoja laaksojen kosteanlämpimästä tropiikista huippujen kylmään ja tuuliseen ilmaan. Taakse jäi myös kuumalla vyöhykkeellä sijaitseva Melgarin kaupunki, joka on kuuluisa kasinoistaan ja 5 000 uima-altaastaan. Viikonloppuisin kaupunki täyttyy bogotalaisista, jotka haluavat pelata pokeria lämpimässä. Liki kolmen kilometrin korkeudessa sijaitseva Bogotá lämpötila kun pysyy ympäri vuoden 15–20 asteen välillä.

TERYLEENIT LYÖVÄT KIPINÄÄ SALSACLUBIN TANSSILATTIALLA. POJAN SUU TYTÖN KORVALLA SUOLTA PEHMEITÄ SUPERLATIIVEJA.

Ibaquessa sijaitsee maankuulu musiikkikon-servatorio, mutta kolumbialainen kansanmusiikki, kuten *vallenato*, *cumbia*, sekä salsa, rumbaa ja muut latinorytmit soivat toki kaikkialla muuallakin.

Kaduilla tunnelma lähenee paikoin pohjoismaisen mittapuulla mitattuna erotiikkamessujen suhinaa. Salsa raikaa kauppakujien kovaäänisistä, ja miehet tarkastelevat laiskasti kulmiensa alta korkeilla koroilla töpsytteleviä naisia.

Näennäisen passiiviset katseet näkevät kuitenkin kaiken. Kuten muuallakin latinalaisessa Amerikassa, myös täällä naisen kannattaa pidättäytyä tiiviistä katsekontaktista vastakkaisen sukupuolen kanssa, ellei sitten hae pikaromanssia. Jo pienet tytöt keikuttelevat tiukoissa pöksyissään ja röyhelöisissä puseroissaan.

JUNTAS KOLUMBIA KAUNEIMMILLAAN

Toliman vuoristossa sijaitsevassa parin sadan asukkaan Juntaksen kylässä on aika nousta ratsaille. Maksan päivätaksan, noin viisi euroa, ja saan alleni säyseänolaisen hevosen. Op-paakseni lähtee 12-vuotias hevosties, *caballero* JUANCITO, joka pitää ontuvalla espanjalla esitettyjä kysymyksiä niin hauskoina, ettei vai-vaudu vastaamaan.

Annetaan siis maiseman puhua. Villikahvi ja kymmenet muut pensaskasvit kasvavat rehevillä rinteillä, joita kiertelee kapea hiekkatie. Kaukana alhaalla on laakso, jonka pohjalta juuri ja juuri erottuu joen uoma. Vihreän sadat eri sävyt, kuulas ilma ja huimaava korkeus saavat pään mukavasti pyöräille.

Kavioiden sävyisä kopse, metsälintujen laulu ja hevosten puhina ovat ainoat äänet ympärillä. Runollisen kauniissa maisemissa on helppo todeta, että paras tapa nähdä Kolumbiaa on ratsastaa viljejä vuorenrinteitä, kirkkaan sinisen katon alla ja vihreyden ympäröimänä. ●

FAKTAT

KOLUMBIA

MATKA

Bogotáan pääsee suorilla lennoilla Euroopasta esimerkiksi Air Francella Pariisista sekä Iberialla Madridista ja Barcelonasta. Matkatoimistoista ainakin Aventura tekee valmismatkoja Kolumbiaan, www.aventura.fi.

LIIKENNE

Bogotassa on erittäin tehokas bussijärjestelmä. Etenkin bussilinjat Transmilenio, joka kulkee kaupungin halki, on kätevä. Bussit ovat täysiä, joten taskuvarkaiden varalta kannattaa olla tarkkana. Kertamaksu on noin euron. Taksit ovat nopeita ja edullisia. 15 kilometrin matka lentokentältä keskustaan maksaa noin 10 euroa.

Kaupunkien väleillä liikennöivät pitkän matkan bussit ovat erittäin hyvätaoisia ja lähtevät aikataulussa.

MAJOITUS BOGOTÁSSA

HOTEL OPERA

Candelarian kaunein rakennus, jossa on asunut muiden muassa vapautustelijan SIMÓN BOLÍVAR. www.hotelopera.com

HOTEL HABITEL

Pari vuotta sitten avattu, palkittu boutiquehotelli. Ihana kylpyläosasto. www.hotelhabitel.com

HOTEL CHARLESTON

CASA MEDINA

Siirtomaatyylin rakennettu upea hotelli Chapineron kaupunginosassa. www.hotelcharlestoncasamedina.com

SYÖ JA JUO

Etelä-Amerikassa on maailman parhaat pihvit, eikä Kolumbia ole poikkeus. Ruoka on hyvää, maukasta ja konstailematonta. Ateria aloitetaan yleensä kanakeitolla, myös erilaiset

gaspacho-tyyliset kasviskeitot ovat yleisiä. Hyvän päivällisen juomineen kahdelle hengelle saa Bogotá keskivertokuppilassa 20 eurolla, pikku-paikkakunnilla edullisemmin.

Ibaquessa kannattaa maistaa *lecho-naa*, omassa nahassaan valmistettua possupaistia, sekä *tamaleksia* eli maisista ja kikkerneistä valmistettuja palloita. Vihannekset, kuten maniokki, maissit ja perunat, ovat meheviä. Juomaksi kannattaa tilata trooppisista hedelmistä valmistettuja mehuja. Vesijohtovesi on Bogotássa juotavaa.

SHOPPAILE

Juan Valdéz kahvi, *aguardiente*-anisiini, vaatteet ja kengät ovat hyviä tuliaisia. Niitä löytyy supermarketeista. Kolumbia on maailman suurin smaragdien tuottaja, joten jos vihreät kivet kiinnostavat, Kolumbia on oikea paikka ostaa. Bogotá smaragdikaupat löytyvät Calle 13:en varrelta ja Chapineron kaupunginosasta. Hyvä putiikki on esimerkiksi Mercedes Salazar (Calle 93B, Parque 93). Käsitöitä kannattaa katsella Centro Colombiano de Artesanías -käsitökaupasta (Carrera 3 No. 18 A–58).

NÄKEMISTÄ JA TEKEMISTÄ

BOGOTÁ

Candelarian kaupunginosa on Bogotá parasta antia. Piipahda esimerkiksi Botero-museossa (Calle 11 No. 4–41/4–93), joka esittelee kolumbialaisen taiteilijan FERNANDO BOTERO ANGULON töitä.

Candelariassa sijaitsee myös kultamuseo Museo del Oro (Calle 16, No 5–41), jossa on nähtävänä esikolumbialaisia kultaa-arteita.

Ympäri kaupunkia sijaitsevat Juan Valdéz -kahvilat tarjoavat erinomaisen valikoiman kolumbialaisia kahvilaatuja ja paahtoja kipakasta villikahvista pehmeäpaahtoiseen mokkaan.

Montserratin vuorella sijaitsevassa ravintola Casa San Isidrossa (Paseo Bolívar Estación funicular, 2 piso) voi herkutella gourmet-ruoalla ja ihaila näkyä Bogotáan.

BOGOTÁN ULKOPUOLELLA

Noin 50 kilometriä Bogotásta sijaitsee sadan metrin syvyyteen, suolakaivokseen rakennettu katedraali Zipaquirá. Perille pääsee Bogotásta bussilla.

Kolumbian vanhin siirtomaakaupunki Cartagena sekä GABRIEL GARCÍA

KOLUMBIA

Valtiomuoto: tasavalta • **Asukkaita:** noin 47 miljoonaa • **Pääkaupunki:** Bogotá, asukkaita noin seitsemän miljoonaa • **Kielet:** virallinen kieli espanja • **Uskonto:** roomalaiskatolisia noin 90 prosenttia • **Valuutta:** Kolumbian peso (COP), 1 euro on noin 3 000 COP • **Aikaero:** -7 tuntia • **Viisumi:** ei vaadita.

MARQUEZIN kotikaupunki Santa Marta Karibiassa ovat länsimaisten matkailijoiden suosiossa. Karibian-risteilijät pysähtyvät Cartagenan satamaan, jossa vuosisatoja vanhat korttelit tarjoavat näkemistä ja kokemista.

Kolumbialle kuuluvat saaret San Andrés ja Providencia Tyynen meren puolella ovat kuuluja kirkaista sulke-lusvesistään, paratiisimaisesta luonnostaan ja rennosti meiningistään.

TURVALLISUUS

Bogotá ja muiden isojen kaupunkien turvallisuus on parantunut, mutta Suomen ulkoasianministeriö kehottaa

taa välttämään matkustamista maaseudulla ja Kolumbian ja Venezuelan sekä Kolumbian ja Ecuadorin välisillä raja-alueilla aseellisten välikohtausten ja kaappausriskin vuoksi. Maaseudulla voi olla myös maamiinoja.

Kaupunkien turvalliset ja vaaralliset korttelit kannattaa selvittää etukäteen. Lisätietoa turvallisuudesta löytyy ulkoasianministeriön nettisivuilta formin.finland.fi.

HYÖDYLLISIÄ NETTISIVUJA

www.turismocolombia.com
www.bogotaturismo.gov.co
www.colombia.com/travel/english

EKOVINKKI

Paras tapa tukea paikallista taloutta on valita yksityisen omistama majoituspaikka monikansallisten hotelliketjujen sijaan. Näin matkailun hyödyt jakaantuvat tasaisemmin. Kolumbiassa voi majoittua yksityiskodeissa, joita kutsutaan nimellä *posadas turísticas*. *Posadoja* löytyy jo nyt ympäri maata, ja uuden matkailuministerin tuella niiden verkosto laajenee jatkuvasti. Myös ostosreissulla kannattaa tukea paikallisten yhteisöjen toimeentuloa. Yksinkertaisimmin se käy *La Tienda* -kioskeissa, joista löytyy lähes kaikkea. Matkamustot ja tuliaisot voi ostaa markkinoilta, jonne kannattaa turvallisuussyistä mennä paikallisen oppaan kanssa. Lisätietoa kotimajoituksesta: www.posadasturisticasdecolumbia.com. Mari Mero